

هسه از عشق و مرگ می‌گوید

ترجمه سعید فیروزآبادی

۵۷

مجموعه متنهای زیر ترجمه دو بخش عشق و مرگ از کتابی با عنوان متنهای یک دقیقه‌ای است و گردآورنده کتاب به جمع آوری بخشهایی می‌پردازد که هسه به طور مستقیم به ابراز عقیده در مورد موضوعی خاص پرداخته است.

عشق

تأثیر عشق بر هنر بسیار شگفت‌انگیز است و نیرویی به هنرمند می‌بخشد که خرد و خردورزی هیچ گاه هنرمند را به آن مرتبه نمی‌رساند. عشق دورترین و غریب‌ترین مسایل را بانزدیک ترین و آشناترین هایپوندمی زندواین چنین زمان را مقهور خودمی‌کند، زیرا خود محور همه امور می‌شود. فقط عشق است که امنیت می‌بخشد و تنها حق با اوست، چون مفهومی جز فدایکاری و از خود گذشتگی ندارد.

خيالپردازی و همدردی، هر دو جلوه‌های گوناگون عشق است. از گذشته‌های بسیار دور پیوسته پندمان داده‌اند که از خود گذشتگی، همدردی و عشق ماراغنی تر می‌کندواین در حالی است که تلاش

اینکه دیگران دوست بدارند، خوشبختی نیست، هر انسانی همنوعان خود را دوست دارد، اما خوشبختی نهفته در خود عشق است.
همه چیز را در جهان می‌توان تقليد و جعل کرد، جز عشق. عشق رانمی توان ربود و تقليد کرد، زیرا جایگاه آن دل است و دل نیز منطق خود را دارد. همین دل سرچشمه تمامی هنرهاست.

برای اندوختن ثروت و کسب قدرت از نیروهای مامی کاهد و تضعیفشان می‌کند. هندیان به خوبی از این نکته آگاه بودند و به آن عمل می‌کردند و بعد یونانیان، مسیح واژ آن به بعد هزاران حکیم و شاعر که آثارشان در گذر زمان پابرجامانده است، چنین گفتند. اما چه بسیار ثروتمندان و پادشاهانی که در گذر زمان به بوته فراموشی سپرده شدند و هر گز کسی از آنان یاد نمی‌کند. تفاوتی ندارد که مسیح، افلاطون، شیلر یا سپینوزا این آخرین پندرآگفته باشد، در هر حال ثروت و قدرت و حتی علم خوشبختی به ارمغان نمی‌آورد، بلکه فقط عشق است که چنین هنری دارد.

هر فداکاری، هر چشم پوشی به هر دلیل، هر همدردی مؤثر، هر خویشتن داری، نمادی از عشق است و باعث پربار شدن و عظمت می‌شود.

عشق تنها راهی است که می‌توان در آن بی محابایش رفت. آری، هموست که از دوره‌های کهن تکرارش کرده‌اند، اما هیچ گاه گرد زمان بر آن نتشسته و نیاز به آن ابدی است. تفاوتی نمی‌کند که این حقیقت را در بیانی بیان کرده باشند یا در شعر چاپ شده در روزنامه‌ای.

اگر بتوانیم به کسی شادمانی و حسن خوشبختی را بدهیم، لحظه‌ای در نگ جایز نیست.

بدیهی است که عشق و شناخت یکسان است، زیرا هر که رایش از دیگران دوست داشته باشیم، بهتر نیز می‌شناسیم.

خواهش و نیاز در عشق مفهومی ندارد و وظیفه عشق آن است که بر دل معشوق نور یقین را بتایاند. اگر چنین شود، دیگر کسی راهنمای عشق نخواهد بود، زیرا عشق است که یکسره ما را به خویشتن می‌خواند.

کسی می‌گفت پس از عاشقی، خویشتن را شناخته است، غافل از آنکه مردم عاشق می‌شوند ۵۹ تاخویشتن را به فراموشی سپارند.

اگر مستی نبود، هشیاری چه مفهومی داشت؟ و اگر مرگ در پس لذتها بود، لذت چه معنایی داشت؟ و اگر این خصوصیت ابدی بین زن و مرد نبود، عشق چه اهمیتی داشت؟

بدون عشق به خویشتن، عشق به دیگران ناممکن است. نفرت نیز دقیقاً تابع همین قاعده است و حاصلی جزو اولی دهشتناک و ناامیدی، همچون تمامی خودخواهیهای زشت دیگر ندارد.

اینکه دیگران دوست بدارند، خوشبختی نیست، هر انسانی همنوعان خود را دوست دارد، اما خوشبختی نهفته در خود عشق است.

همه چیز را در جهان می‌توان تقلید و جعل کرد، جز عشق. عشق را نمی‌توان ربود و تقلید کرد، زیرا جایگاه آن دل است و دل نیز منطق خود را دارد. همین دل سرچشمه تمامی هنرهاست.

هیچ کس علاقه ندارد مزد حتمی را با اعتماد و عشق پیردازد، بلکه بیشتر دوست دارند این کار را با پول یا کالایی انجام دهند.

کاری بیهوده‌تر از تفکر درباره کسی که به او عشق می‌ورزیم، نیست. این کار همچون ترانه‌های کوچه و بازار یا سربازان است که در آن هزاران نکته مطرح می‌شود، اما ترجیح بند

آن را دایم تکرار می کنند، حتی اگر خیلی هم جور در نیاید.

زندگی تنها با عشق مفهوم می یابد. یعنی هر چه بیشتر عشق ورزیم، توان بیشتری می یابیم تا خود را فنا کنیم و به هستی جلوه ای دیگر بخشمیم.

مرگ

مرگ خود بخشی از زندگی است و دست کمی از تولد ندارد و مردم بیشتر اوقات آن دور ابا هم اشتباه می گیرند.

پس از هر بار مردن زیباتر و طریق‌تر می شویم.

خردمند باور دارد که زمین برای چاول در اختیار انسان قرار داده شده است. این چنین هراس انگیزترین خصم او، مرگ و تفکر درباره گذرا بودن زندگی است. خردمندان اندیشیدن به مرگ پیرهیز می کنند و آن گاه که نتواند از اندیشه مرگ رهابی یابد، شروع به جوش و خروش می کند. در پیشتر مرگ، نقاشی از عروش ایزا.

می کند و با میلی دوچندان روی سوی مرگ می آورد، رو به سوی خوبیها و شناخت قوانین برای تسلط بر جهان. باور دارد که برای رسیدن به نامیرایی باید پیش رفت کرد. از این رو فکر می کند که به عنوان عضوی فعال در زنجیره ابدی پیش رفت خویشن را از فنا رجات می بخشد.

از کارهایی که کرده ایم و مرگی که بیش روی ماست، هیچ گاه نباید احساس پشیمانی کنیم.

۶۱

فکر می کنم اگر برای انسانی به واسطه سرشت، تربیت و تقدیر، خودکشی ناممکن باشد، حتی آن زمان که در خیال خود به دنبال راه گریزی است، نمی تواند به چنین کاری دست زند و این چنین راه برایش بسته می ماند. اما اگر انسانی دیگر چنین کند و مصمم زندگی غیرقابل تحمل خود را خاتمه بخشد، به نظر من همان حقی را دارد که دیگران با مرگ طبیعی دارند. در مورد برخی که به زندگی خویش خاتمه داده اند، مرگشان به نظر من طبیعی تر و پرمفهوم تر از دیگرانی بوده است که به مرگ طبیعی مرده اند.

آدمی اندک و به آرامی سوی مرگ می رود و رضایتمدانه با دندانها، استخوانها، و عضلات خود وداع می کند. ◆◆◆

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتوال جامع علوم انسانی

پژوهش‌های علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرستال جامعه و مامانی